

**L I G J Nr. 9441, date
11.11.2005**

**PER PRODHIMIN, GRUMBULLIMIN, PERPUNIMIN DHE TREGTIMIN E QUMESHTIT DHE
TE PRODUKTEVE ME BAZE QUMESHTI**

Ne mbeshtetje te neneve 78 dhe 83 pika 1 te Kushtetutes, me propozimin e Keshillit te Ministrave,

**K U V E N D I I REPUBLIKES SE
SHQIPERISE**

V E N D O S I:

**KREU I
DISPOZITA TE PERGJITHSHME**

**Neni 1
Qellimi**

Ky ligj ka per qellim:

1. Te siguroje prodhimin e qumeshtit ne ferma, grumbullimin, perpunimin dhe tregtimin e qumeshtit te paperpunuar, te qumeshtit per konsum dhe te produkteve me baze qumeshti, prodhimin dhe tregtimin me cilesi te kontrolluar, sipas kerkesave dhe standardeve te tregut te brendshem dhe te jashtem.
2. Te realizoje kontroll per pajisjen me leje te fermave te prodhimit te qumeshtit dhe te qendrave te grumbullimit, standardizimit dhe perpunimit te tij.
3. Te garantoje sigurine e konsumatorit per qumeshtin dhe produktet me baze qumeshti.

**Neni 2
Fusha e zbatimit**

Objekt i zbatimit te ketij ligji jane:

1. Fermat prodhuese, qendrat e grumbullimit, te standardizimit dhe perpunimit te qumeshtit dhe te produkteve me baze qumeshti.
2. Lenda e pare, qumesht i paperpunuar, qumesht per konsum, produktet me baze qumeshti dhe shtesat (aditivet).
3. Ambalazhimi, etiketimi, magazinimi, transporti dhe kontrolli i qumeshtit per konsum njerezor dhe i produkteve me baze qumeshti.

**Neni 3
Perkufizime**

Per qellimet e ketij, ligji termat e meposhtem kane kete kuptim:

1. "Ferme qumeshti" e'shte vendi ku mbareshtohen nje ose me shume lope, buallica, dhi ose dele, prej te cilave perfitohet qumeshti.
2. "Prodhues qumeshti" eshte nje individ apo grup individesh, qe ka/kane nen kontroll prodhimin e te pakten tri lopeve ose te pakten 50 litrave qumesht ne dite, i cili i shitet nje qendre grumbullimi a perpunimi.
3. "Qender grumbullimi" eshte vendi ku grumbullohet qumeshti i paperpunuar dhe ku, sipas rastit, qumeshti ftohet dhe/ose filtrohet.
4. "Qender standardizing" eshte vendi ku qumeshtit te paperpunuar mund t'i behet skremimi ose mund t'i ndryshohet permbajtja e perberesve natyrore te tij. Kjo qender duhet te jete vec nga qendrat e grumbullimit dhe ato te perpunimit.

5. "Qender perpunimi" eshte vendi ku qumeshti dhe/ose nenproduktet e tij trajtohen, perpunohen, paketoohen dhe/ose ambalazhohen.

6. "Organe pergjegjese" jane Ministria e Bujqesise, Ushqimit dhe Mbrojtjes se Konsumatorit dhe Ministria e Shendetesise, me strukturat e tyre perkatese.

7. "Trajtim termik" eshte trajtimi i qumeshtit te paperpunuar nepermjet ngrohjes, qe sjell menjehere nje reaksion negativ te testit perkates te miratuar.

8. "Termizim" eshte ngrohja e qumeshtit te paperpunuar per 15 sekonda ne nje temperature ndermjet 57 grade C dhe 68 grade C.

Pas ketij trajtimi, testi perkates i miratuar duhet te jape rezultat pozitiv.

9. "Paketim" eshte futja e qumeshtit ose e produkteve me baze qumeshti ne materiale, qe sigurojne mbrojtjen e produktit nga ndotja, nga infeksionet, si dhe nga ndikimet, te cilat ulin cilesine dhe vleren ushqimore te tij dhe e bejne te pershtatshem per ambalazhimin, nese me pas i nenshtrohen magazinimit, transportit, tregtimit a perdorimit.

10. "Ambalazhim" eshte procesi i vendosjes se nje ose me shume produkteve, te paketuara ose jo, ne ambalazh.

11. "Ambalazh" eshte cdo material qe eshte ne kontakt me prodhimin ushqimor, zakonisht i pakonsumueshem, i cili e mbron ate nga ndotja, nga infeksionet, si dhe nga ndikimet qe ulin cilesine dhe vleren ushqimore te tij dhe qe e ben te pershtatshem per transport, tregtim a perdorim.

12. "Ene hermetikisht e mbyllur" eshte ena e destinuar per mbrojtjen e produktit kundrejt depertimit te mikroorganizmave, gjate dhe pas trajtimit ne temperature.

13. "Qumesht i paperpunuar" eshte produkti i perftuar nga sekretimi i gjendrave te qumeshtit te nje ose me shume lopeve, deleve, dhive apo buallicave, i cili nuk eshte ngrohur mbi 40 grade C dhe qe nuk i eshte nenshtuar asnje veprimi me efekt te ngjashem.

14. "Qumesht i destinuar per prodhimin e produkteve me baze qumeshti" eshte qumeshti i perpunuar, i lengshem ose i ngrire, i perftuar nga qumeshti i paperpunuar, qe i eshte nenshtuar nje trajtimi termik ose termizimit dhe qe mund te kete ndryshuar perberjen e tij, me kusht qe ky ndryshim te kete ndikuar ne shtimin dhe/ose heqjen e perberesve natyrore.

15. "Qumesht per konsum" eshte qumeshti i perftuar nepermjet trajtimit termik dhe qe ploteson kushtet e percaktuara ne kete ligj, i destinuar per shitje te konsumatori, qofte individ apo kolektiv.

16. "Produkte me baze qumeshti" jane:

a) produkte qumeshti, te perftuara vetem prej qumeshtit me shtesa te lendeve te nevojshme per prodhimin e tyre, deri ne masen qe keto nuk zevendesojne, pjeserisht a plotesisht, perberesit natyrore te qumeshtit;

b) produkte te perbera te qumeshtit, ku perberesit natyrore te qumeshtit nga shtesat e tjera nuk zevendesohen dhe nuk nevojitet te zevendesohen.

Ne keto produkte, qumeshti ose nje produkt i tij perben pjesen kryesore per nga sasia dhe per nga vetite e produktit.

17. "Keshilli i Eksperteve te Qumeshtit" eshte organi keshillimor i Ministrimit te Bujqesise, Ushqimit dhe Mbrojtjes se Konsumatorit.

18. "Leje per tregtimin e qumeshtit" eshte leja per tregtimin e qumeshtit te paperpunuar nga nje ferme e kontrolluar qumeshti ne qendrat e grumbullimit, te standardizimit dhe te perpunimit.

19. "Leje per qender grumbullimi te qumeshtit" eshte leja per venien ne perdorim te nje qendre te kontrolluar grumbullimi te qumeshtit.

20. "Leje per qender standardizimi te qumeshtit" eshte leja per venien ne perdorim te nje qendre te kontrolluar standardizimi te qumeshtit.

21. "Leje per qender perpunimi te qumeshtit" eshte leja per venie ne perdorim te nje qendre te kontrolluar perpunimi ose trajtimi te qumeshtit.

1. Te gjithë personat fizike dhe juridike, vendas dhe te huaj, te cilet ushtrojne veprimtari ne prodhimin, grumbullimin, standardizimin, perpunimin dhe tregtimin e qumeshtit dhe produkteve me baze qumeshti, u nenshtrohen kerkesave te ketij ligji.

2. Subjektet qe ushtrojne veprimtari, sipas pikes 1 te ketij neni, pajisen me leje perkatese.

3. Organi ekzistues inspektues vazhdon të ushtrojë funksionin e vet sipas organizimit aktual deri në krijimin e organit të ri, sikurse parashikohet në ndryshimet e bëra në këtë ligj.

KREU II

KERKESAT PER PAJISJE ME LEJE

Neni 5

Leje per tregtim qumeshti

Nje ferme qumeshti pajiset me leje tregtimi kur ploteson kerkesat e shtojces A te ketij ligji me titull "Kerkesat per pranimin e qumeshtit te paperpunuar ne qendrat e perpunimit".

Neni 6

Leje per qender grumbullimi

Leja per qender grumbullimi jepet kur plotesohen kushtet e kreteve I, II e III te shtojces B, qe i bashkelidhet ketij ligji.

Neni 7

Leje per qender standardizimi

Leja per qender standardizimi jepet kur plotesohen kushtet e kreteve I, II dhe IV te shtojces B, qe i bashkelidhet ketij ligji.

Neni 8

Leje per qender perpunuese

Leja per qender perpunuese jepet kur plotesohen kushtet e kreteve I, II, V dhe VI te shtojces B, qe i bashkelidhet ketij ligji.

Neni 9

Organet pergjegjese per dhenien e lejeve

Organet pergjegjese per dhenien e lejeve te percaktuara ne nenet 5, 6, 7 e 8 te ketij ligji jane:

- a) drejtorite rajonale te bujqesise dhe te ushqimit ne qarqe;
- b) drejtorite e kujdesit shendetesor paresor ne qarqe.

KREU III

QUMESHTI I PAPERPUNUAR

Neni 10

Kerkesa per qumeshtin e paperpunuar

1. Qumeshti i paperpunuar, qe destinohet per prodhimin e qumeshtit per konsum dhe te produkteve me baze qumeshti, grumbullohet ne perputhje me dispozitat e krereve I, II dhe III te shtojces A, qe i bashkelidhet ketij ligji. Normat e grumbullimit te qumeshtit te paperpunuar percaktohen me vendim te Keshillit te Ministrave.

2. Qumeshti i perftuar nga kafshe ne dukje te shendetshme, qe u perkasin tufave, zyrtarisht ose jo te prekura nga tuberkulozi apo bruceloza, perdoret per prodhimin e qumeshtit per konsum, te trajtuar termikisht, ose per prodhimin e produkteve me baze qumeshti, vetem pasi t'i jete nenshtruar perpunimit termik nen kontrollin e **Autoriteti Kombëtar i Ushqimit**.

Per qumeshtin e deles dhe te dhise, qe destinohet per eksport, kryhet trajtimi termik ne vend ose ne piken me te afert perpunuese.

3. Qumeshti i perftuar sipas pikes 2 te ketij neni grumbullohet dhe transportohet per ne destinacion ne ene te mbyllura, te etiketuara dhe me dokumentin shoqerues perkates.

Neni 11

Shitja e qumeshtit te paperpunuar nga fermat e prodhimit te qumeshtit

1. Prodhuesi i qumeshtit lejohet te tregtoje qumeshtin e prodhuar ne fermen e tij, ne rast se eshte pajisur paraprakisht me leje tregtimi nga organet kompetente.

2. Qumeshti i ketij prodhuesi duhet te plotesoje kerkesat e dispozitave te percaktuara ne nenin 10 te ketij ligji.

3. Qumeshti lende e pare lejohet te tregtohet vetem kur i eshte nenshtruar nje perpunimi termik ne qendrat e pajisura me leje per kete qellim.

KREU IV QUMESHTI PER KONSUM

Neni 12

Kerkesa per qumeshtin per konsum

1. Qumeshti per konsum perftohet nga qumeshti i paperpunuar, i prodhuar ne perputhje me nenin 10 te ketij ligji, qe ploteson kerkesat si me poshte:

a) pastrimi fizik i qumeshtit te jete bere sipas percaktimit te shkronjes "d" te kreut V shtojces B, qe i bashkelidhet ketij ligji;

b) qumeshti i lopes te kete:

i) permbajtje yndyre jo me te vogel se 3,6 per qind;

ii) pike ngrirjeje jo me te larte se -0,520 grade C. Shmangiet nga kjo pike ngrirjeje lejohen vetem ne rastet kur nga kontrollet e kryera nuk verehen shtesa uji ne qumeshtin e paperpunuar;

iii) densitet 1,028 gr/liter, te percaktuar per qumeshtin e plote, ne temperaturen 20 grade C, ose ekuivalente me densitetin e percaktuar per qumeshtin plotesisht te skremuar, ne 20 grade C;

iv) permbajtja e proteines te jete jo me pak se 28 gr/liter, e llogaritur duke shumezuar me 6,38 permbajtjen e azotit total te qumeshtit, shprehur ne perqindje;

v) permbajtje te lendes se thate, pa yndyre, jo me pak se 8,5 per qind.

2. Kerkesat teknike per prodhimin e qumeshtit per konsum percaktohen me vendim te Keshillit te Ministrave.

3. Veprimtaria ne qendrat e grumbullimit, te standardizimit dhe perpunimit te qumeshtit ushtrohet me leje, sipas kerkesave te percaktuara ne kreun II te ketij ligji dhe ne shtojcen B, qe i bashkelidhet ketij ligji.

4. Qumeshti per konsum duhet te permbushë kerkesat e sigurise, te percaktuara ne nenin 16 te ketij ligji. Kerkesat per ngarkesat mikrobike percaktohen me vendim te Keshillit te Ministrave.

5. Kerkesat per treguesit cilesore per qumeshtin per konsum percaktohen me vendim te Keshillit te Ministrave.

Neni 13

Qumeshti per konsum qe tregtohet duhet te plotesoje keto kushte:

- a) te jete paketuar dhe etiketuar sipas neneve 18, 19 dhe 20 te ketij ligji;
- b) te magazinohet dhe transportohet sipas neneve 21 dhe 22 te ketij ligji;
- c) te shoqerohet gjate transportimit me nje dokumentacion shoqerues, ne te cilin percaktohet qarte edhe lloji i perpunimit termik.

KREU V PRODUKTE ME BAZE QUMESHTI

Neni 14

Qumeshti i paperpunuar per prodhimin e produkteve me baze qumeshti

Qumeshti i paperpunuar ose i termizuar, qe perdoret per prodhimin e produkteve me baze qumeshti, duhet te permbushe keto kushte:

- a) te jete ne perputhje me nenin 10 te ketij ligji;
- b) qendrat e grumbullimit ose te standardizimit, neper te cilat kalon qumeshti i paperpunuar, te jene te pajisura me leje, sipas kerkesave te shtojces B, qe i bashkelidhet ketij ligji;
- c) te jete etiketuar, magazinuar e transportuar sipas neneve 18, 19, 21 dhe 22 te ketij ligji.

Neni 15

Kerkesat per tregtimin e produkteve me baze qumeshti

Produktet me baze qumeshti, te prodhuara nga qumeshti, qe ploteson kerkesat e nenit 10, ose nga nje produkt tjetere qumeshti, tregtohen kur:

- a) prodhohen ne nje qender perpunimi, te pajisur me leje perkatese, sipas ligjit nr.7941, date 31.5.1995 "Per ushqimin" dhe kerkesave te kreteve I, II, III dhe VI te shtojces B, qe i bashkelidhet ketij ligji;
- b) te jene ne perputhje me normat per permbajtjen, cilesine dhe sigurine ushqimore per qumeshtin e konsumit dhe produktet me baze qumeshti, te percaktuara me vendime te Keshillit te Ministrave;
- c) paketoohen e ambalazhohen ne perputhje me nenin 18 te ketij ligji dhe, nese jane ne forme te lengshme e te destinuara per shitje te konsumatori, duhet te plotesojne kerkesat per paketim dhe ambalazhim, te percaktuara ne piken 1 te kreut VII te shtojces B, qe i bashkelidhet ketij ligji;
- 5) etiketohen sipas nenit 19 te ketij ligji;
- d) magazinohen e transportohen sipas neneve 21 e 22 te ketij ligji;
- dh) i nenshtrohen nje perpunimi termik gjate prodhimit ose te jene prodhuar nga produkte, qe i jane nenshtuar, paraprakisht, nje perpunimi termik, ne kushte te mjaftueshme per te plotesuar kriteret higjieno-veterinare dhe higjieno-sanitare, per garantimin e sigurise ushqimore ne produktin perfundimtar;
- e) jane prodhuar me shtesa ushqimore, te percaktuara vetem per konsumin njerezor, sipas nenit 16 te ketij ligji.
- e) plotesojne kerkesat e pikes 3 te nenit 13 te ketij ligji per dokumentet shoqeruese.

Neni 16

Perpunimi i produkteve me baze qumeshti me shtesa ushqimore

1. Nese ne qendrat e perpunimit te qumeshtit behet prodhimi i produkteve me baze qumeshti me shtesa te tjera ushqimore, keto te fundit duhet te jene te miratuara, sipas kreut II te ligjit "Per ushqimin".

2. Gjate procesit te prodhimit te respektohen rregullat higjieno-sanitare, higjieno-veterinare dhe tekniko-teknologjike, te percaktuara ne shtojcat, qe i bashkelidhen ketij ligji.

Neni 17

Mbetjet ne qumesht dhe ne produktet me baze qumeshti

1. Organi perkates pergjigjet per hartimin dhe zbatimin e programit per testimin dhe mbikeqyrjen sistematike te qumeshtit dhe te produkteve me baze qumeshti. Ky program siguron qe mbetjet e substancave, me veprim farmakologjik ose hormonal, si antibiotiket, pesticidet, detergjentet dhe te tjera, nuk i kalojne kufijte e percaktuar ne legjislacionin perkates.

2. Qumeshti ose produktet me baze qumeshti, me permbajtje me te larte te mbetjeve te substancave te permendura ne piken 1 te ketij neni, ndalohet te perdoren per konsum njerezor.

**KREU VI AMBALAZHIMI DHE
ETIKETIMI**

Neni 18

Paketimi dhe ambalazhimi i qumeshtit dhe i produkteve me baze qumeshti kryhen sipas nenit 17 te ligjit "Per ushqimin" dhe kreut VII te shtojces B, qe i bashkelidhet ketij ligji.

Neni 19

Etiketimi i qumeshtit dhe i produkteve me baze qumeshti behet ne perputhje me nenin 18 te ligjit "Per ushqimin" e me aktet nenligjore ne zbatim te tij, si dhe kreut IX te shtojces B, qe i bashkelidhet ketij ligji.

Neni 20

Vula e prodhuesit

1. Qumeshti dhe produktet me baze qumeshti i nenshtrohen vendosjes se vules se prodhuesit, veprim i cili realizohet ne fabrike, ne castin e prodhimit ose menjehere pas tij.

2. Vendosja e vules, forma dhe permbajtja e saj behen sipas percaktimeve te kreut VIII te shtojces B, qe i bashkelidhet ketij ligji.

KREU VII

PAJISJET, MJEDISET E PUNES, MAGAZINIMI DHE TRANSPORTI I QUMESHTIT DHE I

PRODUKTEVE ME BAZE QUMESHTI

Neni 21

1. Autocisternat, autobotet e qumeshtit, impiantet, enet (pajisjet), si dhe mjediset qe perdoren per perpunimin e qumeshtit mund te perdoren per produkte te tjera ushqimore te lengshme. Ne rastet e riperdorimit te shmanget ndikimi i tyre ne cilesine dhe sigurine e qumeshtit dhe te produkteve te tij.

2. Autocisternat dhe autobotet e qumeshtit regjistrohen prane drejtorive rajonale te bujqesise dhe ushqimit dhe mbi to vendoset qarte shenimi i vecante "Produkte ushqimore". Ato lejohen te perdoren vetem per transportin e produkteve ushqimore.

Neni 22

1. Magazinimi, ruajtja dhe transporti i qumeshtit dhe i produkteve me baze qumeshti behen sipas legjislacionit ne fuqi dhe kreut X te shtojces B, qe i bashkelidhet ketij ligji.

2. Ne rast se nje qender perpunimi prodhon produkte ushqimore, qe permbajne qumesht ose produkte qumeshti bashke me shtesa te tjera teknologjike (ingrediente), qe nuk i jane nenshtruar trajtimit termik ose nje trajtimi me efekt te njejte, qumeshti dhe produktet e tjera te qumeshtit magazinohen vecmas, per te menjanuar ndotjet e ndersjella. Qumeshti dhe produktet e tjera te qumeshtit trajtohen ose perpunohen ne mjedise te pershtatshme.

Neni 23

Kerkesat higjienike te personelit

Personeli punonjes, qe merret me trajtimin e qumeshtit dhe te produkteve me baze qumeshti, eshte i detyruar te respektojë kerkesat e nenit 11 te ligjit "Per ushqimin" dhe ato te shkronjes "B" te kreut II te shtojces B, qe i bashkelidhet ketij ligji.

KREU VIII KONTROLLI

Neni 24

Organet e kontrollit

Organet pergjegjese te kontrollit jane:

- a) inspektoratet ne drejtorite perkatese ne Ministrine e Bujqesise, Ushqimit dhe Mbrojtjes se Konsumatorit;
- b) inspektoratet ne drejtorite rajonale te bujqesise dhe te ushqimit ne qarqe;
- c) inspektoratet sanitare shtetore ne drejtorite e kujdesit shendetesor paresor ne qarqe.
- d)“ Inspektimi nga Autoriteti I Ushqimit bëhet në përputhje me këtë ligj dhe ligjin nr. 10433, datë 16.06.2011 “ Për Inspektimin në Republikën e Shqipërisë

Neni 25

Kontrollet periodike

Qendrat e grumbullimit, te standardizimit dhe perpunimit te qumeshtit dhe te produkteve me baze qumeshti i nenshtrohen nje kontrolli periodik nga organet pergjegjese, ne perputhje me kreun VII te ligjit "Per ushqimin" dhe me aktet nenligjore ne zbatim te tij, si dhe me kerkesat e shtojces B, qe i bashkelidhet ketij ligji.

Neni 26

Kontrolli veterinar

Kafshet e fermes dhe ferma prodhuese i nenshtrohen kontrollit veterinar periodik, ne zbatim te ligjit "Per sherbimin dhe Inspektoratin Veterinar" dhe te kreveve I, II e III te shtojces A, qe i bashkelidhet ketij ligji.

Neni 27

Kontrolli dhe vetekontrolli

1. **Autoriteti Kombëtar i Ushqimit**kontrollon zbatimin e kushteve dhe te kriterëve qe parashikon ky ligj dhe pershtatjen e procedurave te vetekontrollit, qe zbatohen ne te gjitha fazat e perpunimit, sipas kreut VII te ligjit "Per ushqimin".

2. Drejtuesi i qendres se perpunimit eshte i detyruar te zoteroje nje sistem vetekontrolli. Menyra e organizimit dhe kriteret e vetekontrollit nga prodhuesi percaktohen me rregullore te Ministrit te Bujqesise, Ushqimit dhe Mbrojtjes se Konsumatorit.

Neni 28

1. Ministria e Bujqesise, Ushqimit dhe Mbrojtjes se Konsumatorit, me strukturat vartese, harton regjistrin shteteror te qendrave te perpunimit, te grumbullimit dhe te standardizimit te qumeshtit dhe te produkteve me baze qumeshti.

2. Forma e regjistrit dhe kriteret per regjistrimin e ketyre qendrave percaktohen me rregullore te Ministrit te Bujqesise, Ushqimit dhe Mbrojtjes se Konsumatorit.

Neni 29

Kerkesat per importimin e qumeshtit dhe te produkteve me baze qumeshti

Kerkesat qe zbatohen per importimin e qumeshtit dhe te produkteve me baze qumeshti duhet te jene te njejta ose me te larta se kerkesat e percaktuara ne kete ligj per prodhimin vendas, sipas percaktimeve te organit pergjegjes.

KREU IX

KESHILLI I EKSPERTEVE TE QUMESHTIT

Neni 30

Prane Ministrit te Bujqesise, Ushqimit dhe Mbrojtjes se Konsumatorit ngrihet Keshilli i Eksperteve te Qumeshtit. Organizimi, funksionimi, struktura dhe detyrat e tij percaktohen me vendim te Keshillit te Ministrave.

KREU X

KUNDERVAJTJET ADMINISTRATIVE

Neni 31

Percaktimi i kundervajtjeve administrative

Sipas ketij ligji, ne rastet kur nuk perbejne veper penale, perbejne kundervajtje administrative shkeljet e dispozitave te meposhtme:

1. Mosrespektimi i kerkesave per qumeshtin e paperpunuar, sipas percaktimeve te nenit 10 te ketij ligji.
2. Tregtimi i qumeshtit te paperpunuar nga fermat e prodhimit, pa lejen e tregtimit, te leshuar nga organet perkatese, te parashikuara ne nenin 11 te ketij ligji.
3. Mosrespektimi i kerkesave per qumeshtin per konsum, sipas percaktimeve te neneve 12 e 13 te ketij ligji.
4. Mosrespektimi i kerkesave per qumeshtin e paperpunuar per prodhimin e produkteve me baze qumeshti, sipas percaktimeve te nenit 14 te ketij ligji.
5. Mosrespektimi i kerkesave per tregtimin e produkteve me baze qumeshti, sipas percaktimeve te nenit 15 te ketij ligji.
6. Mosrespektimi i kerkesave te ambalazhimit dhe te etiketimit te qumeshtit dhe produkteve te tij, sipas percaktimeve te neneve 18 e 19 te ketij ligji.
7. Mosrespektimi i kerkesave per magazinimin e qumeshtit dhe te produkteve te tij, sipas percaktimeve te nenit 22 te ketij ligji.
8. Prodhimi, grumbullimi, perpunimi dhe standardizimi i qumeshtit pa lejet perkaese, te percaktuara ne nenet 5, 6, 7 e 8 te ketij ligji.

Neni 32

Sanksionet

Per kundervajtjet administrative, te parashikuara ne nenin 31 te ketij ligji, nga organet e kontrollit jepen keto sanksione:

- a) per shkeljet e parashikuara ne pikat 1, 3, 4 e 5, masa e gjobes eshte 50 000 leke;
- b) per shkeljet e parashikuara ne pikat 2 e 8, masa e gjobes eshte 100 000 leke;
- c) per shkeljet e parashikuara ne pikat 6 e 7, masa e gjobes eshte 30 000 leke.
- d)“ Masa e gjobës është dënim kryesor”.

Neni 33

Organet pergjegjese per vendosjen e masave administrative

1. Te drejten e vendosjes se masave administrative, per shkeljet e parashikuara ne nenin 31 te ketij ligji, e kane:

a) **Autoriteti Kombëtar I Ushqimit;**

b) **Autoriteti Kombëtar I**

Ushqimit

c) Inspektorati i Zooteknise;

c) Inspektorati Sanitar.

2. Procedurat e ankimit dhe te ekzekutimit te masave administrative behen ne perputhje me ligjet "Per ushqimin", "Per sherbimin dhe Inspektoratin Veterinar", "Per ushqimet e blegtorise" dhe "Per Inspektoriatin Sanitar Shteteror".

KREU XI

DISPOZITA KALIMTARE DHE TE FUNDIT

Neni 34

Kufizime dhe detyrime

Ky ligj nuk prek shitjen e drejtperdrejte nga ferma te konsumatori te qumeshtit te paperpunuar, qe vjen nga tufa te certifikuara zyrtarisht, si dhe shitjen e produkteve te prodhuara drejtperdrejt nga ky qumesht ne ferme, duke respektuar nenin 10 dhe nenin 11 pikat 2 dhe 3 te ketij ligji.

Neni 35

Afatet

1. Prodhuesit e qumeshtit te paperpunuar pajisen me leje brenda 1 viti nga hyrja ne fuqi e ketij ligji.

2. Ne qendrat e grumbullimit dhe te perpunimit, brenda 1 viti nga hyrja ne fuqi e ketij ligji, te plotesohen kushtet e pergjithshme dhe te vecanta higjienike, sipas kerkesave te percaktuara ne shtojcen B, qe i bashkelidhet ketij ligji, per marrjen e lejes per ushtrimin e veprimtarise perkatese.

Neni 36

Aktet nenligjore

1. Ngarkohet Keshilli i Ministrave per nxjerrjen e akteve nenligjore ne zbatim te neneve 10 pika 1, 12 pikat 2, 4 e 5 dhe 30 te ketij ligji.

2. Ngarkohet Ministri i Bujqesise, Ushqimit dhe Mbrojtjes se Konsumatorit te nxjerre rregulloret ne zbatim te neneve 27 pika 2 e 28 pika 2 te ketij ligji.

Neni 37

Hyrja ne fuqi

Ky ligj hyn ne fuqi 15 dite pas botimit ne Fletoren Zyrtare.

Shpallur me dekretin nr.4706, date 30.11.2005 te Presidentit te Republikes se Shqiperise Alfred Moisiu

SHTOJCA A

KERKESAT PER PRANIMIN E QUMESHTIT TE PAPERPUNUAR

NE QENDRAT E PERPUNIMIT

KREU I

KERKESAT E SHENDETIT TE KAFSHES PER QUMESHTIN E PAPERPUNUAR

1. Qumeshti i paperpunuar duhet te perftohet prej kafsheve:
 - a) Lope dhe buallice:
 - a1) Te cilat u perkasin tufave:
 - (1) zyrtarisht te shendosha nga tuberkulozi;
 - (2) te paprekura ose zyrtarisht te paprekura nga bruceloza.
 - a2) Te cilat nuk shfaqin shenja te semundjeve ngjitese, te transmetueshme te njeriu nepermjet qumeshtit.
 - a3) Te cilat nuk transmetojne ne qumesht karakteristika organo-shqisore anormale.
 - a4) Gjendja e pergjithshme shendetesore e te cilave nuk shoqerohet me crregullime te dukshme dhe qe nuk vuajne nga infeksione te aparatit gjeneral me rrjedhje, nga semundje te aparatit tretes te shoqeruara me diare dhe temperature ose nga infeksione te dallueshme te gjirit.
 - a5) Te cilat nuk kane plage te gjirit, qe mund te ndikojne negativisht ne qumesht.
 - a6) Te cilat, ne rastin e lopeve, duhet te japin te pakten dy litra qumesht ne dite.
 - a7) Te cilat nuk jane trajtuar me lende te rrezikshme ose qe njihen si te rrezikshme per shendetin e njeriut, te afta te kalojne ne qumesht, ose qumeshti i te cilave nuk eshte perfituar pas afatit zyrtar te pritjes, te vendosur ne dispozitat e ligjit nr.9308 date 4.11.2004 "Per sherbimin dhe Inspektoratin Veterinar".
 - b) Dele e dhi:
 - b1) Te cilat i perkasin nje tufe te paprekur ose zyrtarisht te paprekur nga bruceloza.
 - b2) Te cilat permbushin kerkesat e pikes (a) me siper, me perjashtim te pikave a1 dhe a6.
2. Nese mbahen ne nje ferme se bashku me kafshe te llojeve te ndryshme, atehere 5do lloj i tyre duhet te permbushet kerkesat per kushtet shendetesore, te cilat do te kerkoheshin edhe per mbareshtim te vecante te tyre.
3. Nese mbahen ne nje ferme se bashku dhi dhe lope, dhite t'i nenshtrohen kontrollit per tuberkulozin nga Inspektorati Veterinar, sipas ligjit "Per sherbimin dhe Inspektoratin Veterinar".
4. Qumeshti i paperpunuar nuk lejohet te cohet per perpunim, per shitje dhe per konsum nese ai:
 - a) eshte perftuar nga kafshe te trajtuara ilegalisht me lende te papershtatshme, te percaktuara nga ligji "Per sherbimin dhe Inspektoratin Veterinar", si ato me veprim hormonal apo me veprim mbi hormonet e tiroides;
 - b) kur permban mbetje lendesh te percaktuara sipas dispozitave te nenit 17 te ketij ligji, mbi nivelin e vlerave te lejuara.

KREU II

KERKESA TE PERGJITHSHME PER FERME QUMESHTI

1. Qumeshti i paperpunuar duhet te vije nga ferma te regjistruara e te kontrolluara sipas ketij ligji. Nese nuk mbareshtohen ekstensivisht, stallat duhen vendosur, ndertuar, mirembajtur dhe administruar qe te realizojne sa e si me poshte:
 - a) kushte te plota te strehimit, higjienes, pastertise dhe shendetit te kafsheve;
 - b) kushte higjienike te kenaqshme per mjeljen, trajtimin, ftohjen e depozitimin e qumeshtit.
2. Lokalet, ne te cilat kafshet milen ose ku qumeshti ruhet, trajtohet ose ftohet, te vendosen e te pajisen ne ate menyre, qe te perjashtohet cdo rrezik ndotjeje i qumeshtit. Ato te jene te pastrueshme e te dezinfektueshme lehte dhe te plotesojne kushtet si me poshte:
 - a) muret dhe dyshemeja te jene lehtesisht te pastrueshme ne zonat qe paraqesin rrezik ndotjeje ose infeksioni;

b) dysHEMEJA te jete shtruar ne ate menyre qe ujerat te rrjedhin pa veshtiresi dhe te jete e mundur nje eliminim i rregullt i papastertive;

c) te kene ventilim dhe ajrim te kenaqshem;

c) te kene nje impiant furnizimi te pershtatshem e te mjaftueshem per uje te pijshem per perdorimin gjate mjeljes, pastrimin e mjeteve dhe pajisjeve, sipas kreut III shkronja B pika 2 e kesaj Shtojce;

d) te kene distanca te mjaftueshme nga vendet e ndotjes, si banjo dhe kavaletat e plehut;

dh) te kene pajisje e mjete qe lahen, pastrohen e dezinfektohen lehte. Pervec kesaj, dhomat e ruajtes se qumeshtit duhet te kene pajisjet e nevojshme per ftohjen e qumeshtit menjehere pas mjeljes, te jene te mbrojtura nga insektet dhe te jene te ndara ne menyre te mjaftueshme nga strehimet e kafsheve.

3. Ne rast te perdorimit te nje pajisjeje mjesele te levizshme, duhen plotesuar kerkesat sipas pikes 2 shkronjat "c" dhe "dh" te ketij kreu. Pervec kesaj, pajisja duhet:

a) te vendoset ne bazament qe nuk lejon grumbullimin e eksrementeve ose te mbeturinave te tjera;

b) te realizoje nje mbrojtje te qumeshtit gjate perdorimit te saj;

c) te ndertohet dhe te pajiset ne ate menyre qe siperfaqet e brendshme te mbahen te pastra.

4. Ne rast te mbajtjes se lopeve ne stalle ne gjendje te lire (te zgjidhura), vendi i mjeljes te jete i ndare ne menyre te mjaftueshme nga stalla.

5. Kafshet, te cilat jane prekur nga nje semundje ose dyshohen te jene prekur nga nje e tille, sipas kreut I shkronjat a1 dhe a3 te kesaj Shtojce, te ndahen nga pjesa tjeter e tufes ne menyre sa me te efektshme.

6. Kafshet e te gjitha llojeve te mbahen larg vendeve ku qumeshti ruhet, trajtohet ose ftohet.

KREU III

KERKESAT PER MJELJEN GRUMBULLIMIN DHE TRANSPORTIN E QUMESHTIT TE PAPERPUNUAR NGA FERMA PRODHUESE NE QENDRAT E GRUMBULLIMIT, STANDARDIZIMIT OSE NE QENDREN E PERPUNIMIT. HIGJIENA E PERSONELIT

A. Kerkesa per mjeljen

Mjelja te behet duke respektuar te gjitha kushtet higjienike, sipas dispozitave te ligjit "Per sherbimin dhe Inspektoratin Veterinar".

Menjehere pas mjeljes qumeshti vihet ne nje vend te paster, i cili eshte i tille qe shmang cdo ndikim negativ mbi cilesine e qumeshtit. Nese qumeshti nuk grumbullohet brenda dy oreve nga mjelja, ai ftohet ne temperaturen 8 grade C apo me pak ne rast te grumbullimeve ditore ose 6 grade C kur grumbullimi nuk eshte ditor. Kur transportohet per ne qendren e trajtimit dhe/ose perpunimit temperatura e qumeshtit te ftohur nuk duhet t'i kaloje 10 grade C, nese qumeshti nuk eshte grumbulluar brenda dy oreve nga mjelja.

B. Kerkesa higjienike per lokalet, pajisjet e mjetet

1. Pajisjet e mjetet qe jane caktuar per te pasur kontakt me qumeshtin (enet, mbajteset e qumeshtit, rezervuaret qe perdoren per mjeljen, grumbullimin e transportin), perkatesisht, te jene prodhuara nga material me siperfaqe te lemuar, i lehte per t'u pastruar e dezinfektuar, i qendrueshem ndaj korrozionit dhe qe nuk leshon lende ne qumesht ne sasi te tille qe mund te ndikojne negativisht ne shendetin e njeriut dhe ne perberjen e qumeshtit ose ne vetite e tij organo-shqisore.

2. Pas perfundimit te mjeljes, te pastrohen e te dezinfektohen enet e mjeljes, makinat mjesele mekanike dhe enet mbajtese qe jane ne kontakt me qumeshtin, tanket dhe kontenieret e qumeshtit te perdorur per transportin e tij per ne qendren e grumbullimit, standardizimit ose perpunimit, pas cdo serie perdorimi, gjate se ciles ka vetem hapësira te vogla kohore nepermjet zbrazjes dhe mbushjes pasardhese, te pastrohen dhe te dezinfektohen sa me shpejt te jete e mundur ose te pakten nje here ne dite, si dhe perpara se ato te perdoren perseri.

C. Kerkesa higjienike per personelin

1. Nga personeli kerkohet higjiene e plote. Vecanerisht te respektohen rregullat si me poshte:

a) personat qe bejne mjeljen dhe trajtimin e metejsheem te qumeshtit te paperpunuar duhet te veshin veshje pune te pastra e te pershtatshme;

b) mjehesit te lajne e te dezinfektojne duart detyrimisht para mjeljes e mundesisht t'i mbajne te pastra gjate mjeljes. Per kete qellim ne vendin e mjeljes te parashikohet nje vend per larjen e duarve dhe dezinfektimin e tyre, ne menyre qe personat qe kryejne mjeljen te kene te mundur larjen dhe dezinfektimin e kraheve.

2. Punedhenesi te interesohet qe personat te cilet mund te infektojne qumeshtin te perjashtohen nga trajtimi i qumeshtit te paperpunuar, derisa te vertetohet qe keta persona mund ta trajtojne qumeshtin pa rrezik ndotjeje.

Te gjithë personat qe trajtojne qumeshtin, te pajisen me certifikate mjekesore, qe te provojne se nga ana mjekesore nuk kane pengesa per te punuar ne kete sektor. Vrojtimi mjekesor i tyre behet sipas dispozitave te legjislacionit ne fuqi.

Kerkesa higjienike per prodhimin

1. Per te ndaluar shtesen e ujit ne qumesht, nga Inspektoriati i Kontrollit perpilohen rregullat e kryerjes se kontrollit. Ky rregull kontrolli perfshin vecanerisht percaktimin e rregullit te pikes se ngrirjes se qumeshtit ne cdo ferme qumeshti, sipas ketyre menyrave:

a) qumeshti i paperpunuar i cdo ferme qumeshti te kontrollohet rregullisht me mostra te rastesishme. Nese transportohet qumeshti i paperpunuar vetem i nje ferme qumeshti direkt ne nje qender perpunimi, keto mostra duhen marre kur qumeshti eshte grumbulluar nga ferma, me kusht qe te merren masa per parandalimin e falsifikimit gjate transportit. Kur qumeshti dorezohet direkt nga punonjesi i fermes ne qendren perpunuese, prova merret direkt perpara shkarkimit;

b) kur mbi bazen e rezultateve te analizave inspektori i kontrollit dyshon per shtesa te ujit, merret ne ferme nje moster origjinale. Moster origjinale quhet nje moster qe perfaqeson qumeshtin e nje mjeljeje te plote te mengjesit ose darkes, te mbikeqyrur plotesisht, te kryer ne jo me pak se 11 dhe ne jo me shume se 13 ore pas mjeljes se meparshme;

c) ne rast se qumeshti grumbullohet nga shume ferma, mostra mund te merret edhe vetem ne momentin e pranimit te qumeshtit ne qendren e perpunimit, ne qendren e grumbullimit ose standardizimit, me kusht qe nderkohe dhe ne ferma merren mostra te rastesishme.

Nese mbi bazen e rezultateve te analizave ngrihet dyshimi per shtese uji, merren mostra ne te gjitha fermat nga te cilat eshte grumbulluar qumesht ne kete parti.

Ne rastet e nevojshme, Inspektorati i Kontrollit merr mostra origjinale, sipas procedures se percaktuar ne paragrafin e dyte te kesaj shkronje;

c) nese rezultatet e kontrollit tregojne se nuk ka shtese uji, qumeshti i paperpunuar mund te perdoret: per qumesht konsumi, qumesht te trajtuar termikisht, si dhe per prodhimin e produkteve me baze qumeshti, te destinuar per konsum njerezor.

2. Qendra perpunuese ose/dhe transformuese njofton menjehere Inspektoratin e Kontrollit, sapo te diktoje qe jane arritur normat me te larta te lejuara te permbajtes se mikroorganizmave e te qelizave somatike, te percaktuara me vendimin e Keshillit te Ministrave "Normat per grumbullimin e qumeshtit te paperpunuar", lidhur me permbajtjen e mikroflores se pergjithshme dhe qelizave somatike ne zbatim te ketij ligji. Inspektorati i Kontrollit merr masat e nevojshme.

3. Nese brenda tre muajve nga shpallja e rezultateve te kontrollit, qumeshti i fermes ne fjale nuk ploteson standardet, sipas pikes 1 shkronja "a" dhe kontroleve, sipas vendimit te Keshillit te Ministrave "Normat per grumbullimin e qumeshtit te paperpunuar", lidhur me permbajtjen e mikroflores se pergjithshme dhe qelizave somatike, ne zbatim te ketij ligji, ferma perjashtohet nga dorezimi i qumeshtit per nje afat derisa qumeshti t'u pergjigjet standardeve te mesiperme.

4. Nuk lejohet per konsum njerezor qumeshti, permbajtja e te cilit ne mbetjet e antibiotikeve eshte ne sasi te tilla qe kalon nivelet e percaktuara, per secilen nga substancat e antibiotikeve te percaktuara ne ligjin "Per ushqimin". Sasia totale e mbetjeve te te gjitha substancave te antibiotikeve, gjithashtu, nuk lejohet te kaloje limitin qe percaktohet ne ligjin "Per ushqimin".

SHTOJCA B

KREU I

KUSHTE TE PERGJITHSHME PER DHENIEN E LEJES QENDRAVE TE PERPUNIMIT

Qendrat perpunuese te qumeshtit, qe te pajisen me leje, duhet te plotesojne kushtet si me poshte:

1. Repartet e punes te kene hapësira te mjaftueshme, te cilat mundesojne kryerjen e proceseve te punes ne kushte higjienike te pershtatshme. Keto hapësira pune te projektohen dhe te paraqiten ne ate menyre qe te perjashtojne cdo ndotje te lendes se pare dhe produkteve te perkufizuara si produkte qumeshti ne kete ligj.

Prodhimi i qumeshtit te trajtuar termikisht ose prodhimi i produkteve me baze qumeshti, te cilat sjellin me vete rrezikun e ndotjes per produktet e tjera te perkufizuara ne kete ligj, te kryhen ne nje vend te vecante e te ndare ne menyre te qarte.

2. Ne repartet ku manipulohen, pergatiten dhe perpunohen lende te para dhe produkte me baze qumeshti te mbuluara nga ky ligj, duhet qe:

a) dyshemeja te jete nga material i papershkueshem, i qendrueshem, i lehte per pastrim e dezinfektim, qe mundeson nje rrjedhje te ujerave dhe ka sistemin e largimit te tyre;

b) muret te jene me sipërfaqe te lemuar, qe pastrohet me lehtësi, te papershkueshme, te qendrueshme, te veshura me nje material me ngjyre te lehte;

c) tavani te jete lehtësisht i pastrueshem ne dhomat ne te cilat trajtohen dhe pergatiten lendet e para ose produktet e papaketuara qe jane te ekspozuara;

c) dyert te jene te prodhuara nga material qe nuk ndryshket e lehtësisht te pastrueshem;

d) te kete nje sistem per ajrosje te mjaftueshme dhe, nese eshte e nevojshme, nje sistem te pershtatshem per largimin e avujve dhe tymrave;

dh) te kete nje ndricim te mjaftueshem natyral ose artificial;

e) te kete nje numer te mjaftueshem pajisjesh hidrosanitare, te cilat te kene uje te rrjedhshem, te ftohte, te ngrohte ose te paraperzier ne nje temperature te pershtatshme per pastrimin dhe dezinfektimin e duarve. Ne dhomat e punes e ne banjot nuk lejohet te preken rubinetat me dore dhe ne lavamane te kete lende pastruese, dezinfektuese, si dhe mjete higjienike per tharjen e duarve;

e) te kene pajisje per pastrimin e veglave te punes, te makinerive e te linjave.

3. Ne qendrat e perpunimit te plote duhet te kete dhoma per depozitimin e lendeve te para e produkteve me te njejtat kushte si ne piken 2, si dhe:

a) dhoma per ruajtje ne te ftohte, ku dyshemeja te jete me material te pastrueshem e te dezinfektueshem lehte dhe ku uji mund te rrjedhe e te largohet lehte;

b) dhoma per depozitim ne ngrirje ose te jngjirje, ku dyshemeja te jete nga material i papershkueshem nga uji, i pandryshkshem dhe i pastrueshem lehtësisht.

Ne kete rast duhet te jete ne dispozicion nje pajisje me rendiment te mjaftueshem ftohjeje, e cila garanton qe lenda e pare dhe produktet te ruhen ne temperaturat qe parashikohet ne kete ligj.

Perdorimi i mureve te drurit ne dhomat e prodhimit, te cilat jane ndertuar para daljes se ketij ligji, nuk justifikon heqjen e lejes se prodhimit (licences). Per nderrimin e tyre lihet nje afat 1-3 vjecar.

4. Kapaciteti i dhomave depozituese duhet te jete i mjaftueshem per depozitimin e lendeve te para dhe produkteve. Ato duhet te kene:

a) pajisje per ruajtjen e higjienes, mbrojtjen e lendes se pare dhe produkteve te paambalazuara gjate procesit te ngarkim-shkarkimit;

b) mjete te pershtatshme per mbrojtjen nga insektet;

c) instrumente dhe pajisje pune, te cilat kane kontakte te drejtperdrejta me lenden e pare dhe produktet te jene nga materiale te qendrueshme ndaj korrozionit, te pastrueshme dhe te dezinfektueshme lehtësisht;

c) ene mbajtese te vecanta, te papershkueshme nga uji, prej materiali te qendrueshem ndaj korrozionit, per vendosjen e lendeve te para ose produkteve qe nuk destinohen per konsum njerezor. Nese keto produkte eliminohen me tuba shkarkimi, atehere keto duhet te ndertohen e te instalohen ne menyre te tille qe te perjashtohet cdo rrezik ndotjeje per produktet e tjera;

d) pajisje te pershtatshme per pastrimin e dezinfektimin e materialeve dhe mjeteve te punes;

dh) nje sistem te pershtatshem per largimin e ujerave te perdorura, qe ploteson kriteret higjienike;

e) nje impiant furnizimi me uje te pijshem. Per prodhimin e avullit, per luften kunder zjarrit dhe per ftohje lejohet vetem me perjashtime, te perdoret uje tjetër pa vetite e ujit te pijshem ne rastet kur ai nuk paraqet asnje rrezik kontaminimi direkt ose indirekt te lendes se pare ose produkteve. Tubat qe perdoren per kalimin e ujit qe nuk zoteron vetite e ujit te pijshem duhet te ndryshojne dukshem me ato te ujit te pijshem;

e) nje numer te mjaftueshem te dhomave te veshjes (garderobave) me mure e dysheme te lemuar, te padeptueshme dhe lehtesisht te pastrueshme, pajisje hidrosanitare, si dhe banjo me uje te rrjedhshem. Keto te fundit nuk lejohen te kene daljen direkte ne mjediset e punes;

f) nje dhome te vecante per depozitimin e lendeve larese, dezinfektuesve ose lendeve te ngjashme me to;

g) nje dhome ose nje dollap, i cili te jete jashte mjedisve te punes, per materialet e pastrimit e te mirembajtjes;

gj) pajisje te pershtatshme per pastrimin e dezinfektimin e cisternave te perdorura per transportin e qumeshtit dhe te produkteve me baze qumeshti, te lengshme ose ne forme pluhuri. Nuk jane te detyrueshme keto pajisje nese mjetet transportuese pastrohen e dezinfektohen ne impiante te njohura zyrtarisht nga organet kompetente.

KREU II KUSHTET E PERGJITHSHME HIGJIENIKE PER QENDRAT E PERPUNIMIT TE QUMESHTIT

A. Kushtet e pergjithshme higjienike per lokalet, pajisjet dhe mjetet e punes

1. Pajisjet e mjetet e punes qe perdoren per trajtimin e lendeve te para dhe produkteve, dyshemete, muret, tavanet duhet te mbahen te pastra dhe ne gjendje te mire, qe te shmanget cdo ndotje e lendeve te para ose e produkteve.

2. Ne mjediset e prodhimit dhe depozitimit te qumeshtit e produkteve te tij nuk lejohet te hyje asnje lloj kafshe. Brejtesit, insektet dhe demtues te tjere duhet te luftohen sistematikisht. Helmi i minjve e insekteve, lendet e mjetet dezinfektuese dhe lendet e tjera helmuese duhet te mbahen ne dhoma ose ne dollape te mbyllur me celes; eshte detyruese qe ato te perdoren ne ate menyre qe te perjashtohet cdo mundesi e ndotjes se qumeshtit dhe prodhimeve.

3. Per te gjitha proceset e punes eshte e detyrueshme te perdoret uji i pijshem. Ndersa per ftohjen e impianteve, per prodhimin e avullit ose per luften kunder zjarrit mund te lejohet uje jo i pijshem, nese tubacionet e vendosura per kete qellim nuk lejojne nje perdorim tjetër te ketij uji dhe perjashtojne rrezikun e ndotjes se produkteve dhe lendes se pare.

4. Lendet dezinfektuese ose lende te ngjashme me to te autorizohen nga Inspektoriati Sanitar dhe te perdoren ne ate menyre qe te mos ndikojne dhe/ose veprojne negativisht mbi pajisjet, lendet e para dhe produktet.

Ambalazhet e lendeve dezinfektuese te identifikohen lehte dhe te jene te shoqeruara me nje etikete ku pershkruhet udhezimi i perdorimit te tyre.

Ne perfundim te dezinfektimit objektet e punes e pajisjet te shpelahen shume mire me uje te pijshem.

B. Kushtet e pergjithshme higjienike per personelin

1. Nga personeli kerkohet pasterti maksimale. Kjo te zbatohet ne menyre te vecante nga persona qe manipulojne lendet e para dhe produktet qe perkufizohen sipas ketij ligji, te papaketuara, te ekspozuara ndaj ndotjes.

Vecanerisht:

a) personeli te perdore veshje te pershtatshme e te pastra, floket te mbahen komplet te mbuluar me nje mbulese te paster;

b) personat qe merren me trajtimin e lendeve te para e produkteve qe perkufizohen sipas ketij ligji, t'i lajne duart te pakten para fdo rifillimi pune, si dhe ne cdo rast ndotjeje;

c) plagosjet e lekures te mbulohen me nje lidhese te papershkueshme nga uji;

c) ndalohet pirja e duhanit, te peshtyrit, te ngenit e te pirit ne repartet e punes dhe ne ate te ruajtjes ose magazinimit te produkteve qe perkufizohen sipas ketij ligji.

2. Punedhenesi te kujdeset qe personat, te cilet mund te infektojne produktet e perkufizuara nga ky ligj, te perjashtohen per aq kohe nga puna, derisa te vertetohet qe keta persona nuk paraqesin rrezik per ndotjen e produkteve.

Te gjithë personat qe trajtojne produktet e perkufizuara nga ky ligj, te pajisen me certifikate mjekesore, qe te provojne se nga ana mjekesore nuk kane pengesa per te punuar ne kete sektor. Vrojtimi mjekesor i tyre behet sipas dispozitave te legjislacionit ne fuqi.

KREU III
KUSHTE TE VECANTA PER PAJISJEN ME LEJE
TE QENDRAVE TE GRUMBULLIMIT TE QUMESHTIT

Pervec kushteve te percaktuara ne kreun I pika 2 shkronjat "a", "b", "c", "c" dhe pika 4 shkronjat "b", "c", "d", "dh", "g" e "gj" te kesaj Shtojce, qendrat e grumbullimit te qumeshtit te disponojne te pakten dhe:

a) mjete ose menyra ftohese te pershtatshme per ftohjen e qumeshtit dhe, kur qumeshti depozitohet ne qendren e grumbullimit, pajisje depozituese me ftohje;

b) mjete ose menyra filtruese te pershtatshme per pastrimin fizik te qumeshtit ose centrifuge, nese ky proces parashikohet te kryhet ne qendren e grumbullimit.

KREU IV
KUSHTE TE VECANTA PER PAJISJEN ME LEJE TE QENDRAVE TE STAND ARDIZIMIT

Pervec kushteve te percaktuara ne kreun I pika 2 shkronjat "a", "b", "c", "dh" dhe pika 4 shkronjat "b", "c", "d", "dh", "g" e "gj" te kesaj Shtojce, qendrat e grumbullimit te qumeshtit te disponojne te pakten:

a) ene, cisterna per depozitim ne mjedis te ftohte te qumeshtit te paperpunuar, pajisje per standardizimin dhe depozita (cisterna, tanke etj.) per depozitim e qumeshtit te standardizuar;

b) centrifuga ose pajisje te tjera filtruese te pershtatshme per pastrimin fizik te qumeshtit.

KREU V
KUSHTE TE VECANTA PER PAJISJEN ME LEJE TE QENDRAVE PERPUNUESE

Pervec kushteve te pergjithshme te parashikuara ne kreun I, qendrat e perpunimit te plote te disponojne te pakten edhe:

a) nje pajisje per mbushjen e mbylljen automatike te shisheve ose ambalazheve te tjera qe perdoren per ambalazhimin e qumeshtit per konsum te trajtuar termikisht, si edhe bidone e cisterna te taruara, kur ky operacion kryhet ne fabrike.

Ne rastet e prodhimit ne sasi te kufizuar te qumeshtit te destinuar per konsum, mund te lejohen dhe metoda ose menyra te tjera alternative per mbushjen dhe mbylljen e ambalazheve per sa kohe ato garantojne te njejten siguri nga pikepamja e higjienes;

b) pajisje per ftohjen dhe depozitim e ftohte te qumeshtit te trajtuar termikisht te produkteve te lengeta me baze qumeshti, si dhe ne rastet e parashikuara ne kreret III e IV te kesaj Shtojce, te qumeshtit te paperpunuar, kur keto procese kryhen ne fabrike. Cisternat e depozitimit duhet te jene te pajisura me termometer per matjen ekzakte te temperatures;

c) ne rastin e ambalazhimit me ambalazh qe perdoret vetem nje here, nje vend te pershtatshem per mbajtjen e ketij ambalazhi.

Ne rastin e ambalazhimit me ambalazh qe riperdoret, nje vend te vecante per depozitim e ketij ambalazhi, si dhe pajisje per larjen e dezinfektimin mekanik te tij;

c) depozita per depozitim e qumeshtit te paperpunuar, pajisje per standardizimin, ne rastin kur qumeshti nuk kalon ne qendren e standardizimit, si dhe depozita per depozitim e qumeshtit te standardizuar;

d) centrifuga ose pajisje te tjera filtruese te pershtatshme per pastrimin fizik te qumeshtit;

dh) nje pajisje per trajtimin termik te qumeshtit, te miratuar e te autorizuar nga organet kompetente, e cila te jete e pajisur me:

- regjistruer automatik te temperatures;

- sistem automatik per shmangien e nje ngrohjeje te pamjaftueshme;

- sistem sigurie per mosperzierjen e qumeshtit te pasterilizuar ose te sterilizuar me qumeshtin qe nuk eshte ngrohur ne temperaturen e duhur;

- nje pajisje regjistruese automatike per sistemin e sigurise, permendur ne piken me lart, ose nje procedure per monitorimin e efektivitetit te sistemit.

Kur miratohen qendra perpunimi, mund te lejohen pajisje te ndryshme qe garantojne te njejten pune e siguri nga pikepamja higjienike;

e) pajisje per ftohjen, ambalazhimin dhe depozitimin e produkteve te ngrira me baze qumeshti, nese keto operacione jane te nevojshme;

e) pajisje per tharjen dhe ambalazhimin e produkteve ne forme pluhuri me baze qumeshti, kur ato jane te nevojshme.

KREU VI

KRITERET HIGJIENIKE PER LOKALET, MJETET E PUNES DHE PERSONELIN NE QENDRAT E PERPUNIMIT TE QUMESHTIT

Pervec kushteve te pergjithshme te parashikuara ne kreun II, qendrat e perpunimit te permbushin edhe keto kushte:

1. Gjate proceseve te punes te shmanget kontaminimi reciprok i shkaktuar nga pajisjet, nga ventilimi ose nga personeli. Nese duhet, behet ndarja mbi bazen e shkalles se rrezikshmerise. Repartet e prodhimit dhe te depozitimit ndahen ne zona me lageshti e ne zona te thata dhe secila nga keto zona vihet ne kushte specifike funksionimi.

2. Pas cdo perdorimi ose ne intervale shume te shkurtra ndermjet zbrazjes e mbushjes ose pas cdo serie perdorimi, enet e tanket e qumeshtit qe jane perdorur per transportin e qumeshtit ne qendrat e grumbullimit e standardizimit ose ne fabrikat e perpunimit, te pastrohen dhe te dezinfektohen sa me shpejt qe te jete e mundur ose te pakten nje here ne dite, si dhe para se ato te perdoren perseri.

3. Pajisjet, enet dhe linjat qe bien ne kontakt me qumeshtin, produktet me baze qumeshti ose lende te tjera qe prishen gjate prodhimit, te pastrohen dhe, nese eshte e nevojshme, te dezinfektohen sipas nje grafiku ose procedure qe perputhet me parimet e nje sistemi menaxhimi cilesie ose sistemi vetekontrolli te implementuar nga drejtuesi i fabrikes.

4. Repartet e punes te pastrohen rrenjesisht te pakten nje here per cdo nderrese pune.

5. Per pastrimin e pajisjeve te tjera, aparaturave, eneve etj., qe bien ne kontakt me produktet me baze qumeshti, mikrobiologjikisht te qendrueshme, si dhe vendet ku produkte te tilla depozitohen, drejtuesi i qendres paraqet nje program pastrimi, qe perputhet me parimet e nje sistemi menaxhimi cilesie ose sistemi vetekontrolli te implementuar nga ai.

KREU VII PAKETIMI DHE AMBALAZHIMI

1. Paketimi dhe ambalazhimi te plotesojne te gjitha rregullat higjienike dhe te jene mjaft te qendrueshem (te forte) per te garantuar nje mbrojtje efektive te produkteve qe mbuloohen nga ky ligj.

2. Procesi i mbushjes se qumeshtit te trajtuar termikisht dhe produkteve te lengshme te qumeshtit, si dhe procesi i mbylljes se ambalazhit e paketimit te kryhen ne menyre automatike.

Ne raste te prodhimit ne sasi te pakte, mund te lejohet perdorimi i metodave te tjera te mbylljes, me kusht qe keto te kene te njejten siguri nga pikepamja higjienike.

3. Veshjet ose ambalazhet e produkteve qe trajtohen nga ky ligj nuk duhet te riperdoren. Nese behet fjale per riperdorim te ambalazheve ose te veshjeve, ato te pastrohen dhe te dezinfektohen teresisht. Mbyllja hermetike e ambalazheve te kryhet menjehere pas mbushjes ne fabriken ku qumeshti trajtohet termikisht per here te fundit, me ane te nje pajisjeje mbyltese qe garanton mbrojtjen e produktit nga ndikimet negative te jashtme. Sistemi i mbylljes duhet te jete i tille qe te mund te njihet dhe te kontrollohet lehte ndonje carje ose hapje e tij.

4. Krahas kushteve te parashikuara ne kreun IX, drejtuesi i qendres se perpunimit te marre masa qe mbi ambalazhin e qumeshtit te trajtuar termikisht ose produkteve te qumeshtit, per qellime kontrolli, te vendosen ne menyre te dukshme dhe te lexueshme qarte:

- natyra e trajtimit termik, te cilit i eshte nenshtuar qumeshti i paperpunuar;
- nje shenim me ane te nje kodi ose jo, ku te shenohet data e prodhimit;
- per qumeshtin e pasterizuar temperatura e ruajtjes se produktit.

5. Lejohet qe qumeshti dhe produktet te paketohen e te ambalazhohen ne te njejtin lokal ku prodhohen, vetem nese paketimi e ambalazhimi i pergjigjen vetive te permendura ne piken 1 dhe qe plotesojne kushtet e meposhtme:

- a) lokali te jete ndertuar ne ate menyre qe te sigurohet nje pune higjienike e proceseve;
- b) materialet e ambalazhimit qe sillen ne qendren perpunuese, magazinohen higjienikisht ne nje dhome te parashikuar per kete qellim. Keto materiale te jene te mbeshjtella me veshje mbrojtese menjehere pas prodhimit te tyre, e cila i mbron ato nga demtimet gjate transportit;
- c) dhomat e depozitimit te materialeve te paketimit e ambalazhimit te jene te mbrojtura nga pluhuri dhe parazitet dhe te jene, gjithashtu, te ndara nga dhomat ku gjenden lende qe mund te ndotin qumeshtin ose produktet. Keto materiale nuk lejohet te vendosen direkt ne dysheme;
- c) pergatitja e ambalazheve kryhet duke respektuar rregullat higjienike para dergimit ne fabrike. Mund te tolerohet nga ky kusht nese ambalazhi konfeksionohet (vishet) automatikisht dhe nese perjashtohet cdo rrezik i kontaminimit te produkteve;
- d) ambalazhet dergohen ne lokalet e ambalazhimit, duke respektuar rregullat e higjienes dhe te perdoren menjehere pasi hyjne ne to. Ato nuk duhet te perdoren nga punetore qe jane caktuar ne pune me produkte te paambalazhuara;
- dh) produktet, menjehere pas ambalazhimit, dergohen ne dhomen e parashikuar per depozitimin e tyre.

KREU VIII RREGULLA PER VENDOSJEN E VULES SE PRODHUESIT

1. Vula vendoset mbi vete produktin, mbi veshjen e tij ose ne etiketen qe vendoset mbi ambalazhin e tij. Kur produkte te vogla paketohen vec e vec dhe pastaj ambalazhohen se bashku, ose kur produkte te tilla te vogla te paketuara ne porcione te vecanta kalojne direkt te konsumatori, vula e prodhuesit te vihet ne ambalazhin e perbashket.
2. Kur produkteve parashikohet t'u vihet vula, ne perputhje me piken 1 dhe me pas ambalazhohen, vula e prodhuesit duhet te vendoset dhe mbi kete ambalazh.
3. a) Vula e prodhuesit duhet te permbaje ne nje fushe ovale te dhenat e meposhtme: a1) ne pjesen e sipërme, me shkronja te medha, simbolet AL;
- a2) ne mes, me shkronja te medha, numrin e licences se fabrikes; a3) ne pjesen e poshtme emrin e firmes prodhuese dhe qytetin.
- b) Vula e prodhuesit mund te vendoset me stampe me boje ose me te djegur mbi produkt, mbi veshjen, mbi ambalazhin ose mbi etikete.
- c) Vula e prodhuesit mund te behet edhe me nje tabele prej metali rezistent dhe te vendoset ne menyre te tille qe mund te levizet e te hiqet dhe qe i permbush te gjitha normat higjienike. Ajo duhet te permbaje te gjitha pershkrimet e dhena ne shkronjen "a" te ketij kreu.

KREU IX RREGULLAT PER RESPEKTIMIN E ETIKETIMIT

Per qellime kontrolli, duhet qe ne etiketen e qumeshtit dhe te produkteve me baze qumeshti, ne te cilat mund te verifikohet nje zhvillim mikrobik, te shenohet ne menyre te qarte: **data brenda se ciles duhet perdorur ose jetegjatesia ne treg.**

KREU X KERKESA PER MAGAZINIMIN DHE TRANSPORTIN

1. Qumeshti dhe produktet e tij qe nuk mund te magazinohen ne temperaturen e dhomes, per shkak te paqendrueshmerise se tyre ne keto kushte, te magazinohen ne ate temperature qe keshillon prodhuesi per garantimin e qendrueshmerise se tyre. Ne menyre te vecante per qumeshtin e pasterizuar lejohet temperature, deri ne dalje nga fabrika dhe gjate transportit, jo me e larte se +6 grade C. Ne magazinimin ne te ftohte, temperatura duhet te jete e

regjistrueshme dhe te sigurohet rendimenti i ftohjes, ne menyre qe temperatura e kerkuar e produktit te arrihet ne nje kohe sa me te shpejte.

2. Cisternat, bidonet dhe enet e tjera te transportit te qumeshtit duhet te plotesojne te gjitha normat e higjienes, ne vecanti duhet te plotesojne kerkesat e meposhtme:

- Muret e brendshme te tyre dhe pjeset e tjera qe mund te bien ne kontakt me qumeshtin duhet te prodhohen nga nje material i lemuar dhe i qendrueshem ndaj korrozionit, i lehte per t'u lare, pastruar dhe dezinfektuar, si dhe te mos leshojne ne qumesht lende te demshme ne sasi te tilla qe te rrezikojne shendetin e konsumatoreve, si dhe lende qe mund te ndryshojne perberjen e qumeshtit ose te influencojne negativisht ne vetite organo-shqisore te tij.

- Te konstruktohen ne ate menyre qe qumeshti te zbrazet teresisht, pa mbetje: nese enet jane pajisur me rubineta, atehere ato duhet te jene lehtesisht te zmontueshme, per t'u lare, pastruar e dezinfektuar lehtesisht.

- Menjehere pas cdo perdorimi te lahen, te pastrohen e te dezinfektohen dhe, nese eshte e nevojshme, edhe para cdo perdorimi. Pastrimi e dezinfektimi te kryhen sipas kreut VI pikat 2 dhe 3.

- Ato duhet te mbyllen hermetikisht para dhe gjate transportit me ane te nje kapaku te papershkueshem nga uji.

3. Automjetet dhe enet mbajtese per transportin e produkteve te demtueshme lehte, qe trajtohen ne kete ligj, duhet te jene konstruktuar e pajisur ne menyre te tille qe temperatura e paracaktuar te ruhet gjate gjithë kohezgjatjes se transportit.

4. Automjetet qe perdoren per transportin e qumeshtit te trajtuar me ngrohje dhe te qumeshtit te ambalazhuar ne ambalazhe te vogla ose ne bidone te jene ne gjendje te mire. Ato nuk duhet te perdoren per transportin e cfaredolloj produkti tjetër qe mund te sjellin prishjen e qumeshtit. Siperfaqet e brendshme te tyre te jene te lemuara, si dhe te lehta per t'u lare, pastruar e dezinfektuar. Pjesa e brendshme e automjetit te plotesoje te gjitha normat higjienike. Automjetet per transportimin e qumeshtit te trajtuar me ngrohje dhe te ambalazhuar ne ambalazhe te vogla te jene te konstruktuar ne menyre qe t'i mbrojne ato nga cdo lloj kontaminimi dhe influence atmosferike. Ato nuk mund te perdoren per transportin e kafsheve.

5. Per kete qellim, Inspektoriati i Kontrollit te Ushqimit te kontrolloje rregullisht nese mjetet e transportit dhe kushtet e shkarkimit u pergjigjen kriterëve higjienike te ketij kreu.

6. Produktet e trajtuara nga ky ligj te transportohen ne menyre te tille qe, sipas kohezgjatjes, kushteve te transportit dhe mjeteve te parashikuara per kete, te jene te mbrojtura nga cdo burim kontaminimi ose ndikimi negativ.

7. Gjate transportit te qumeshtit te pasterizuar ne cisterna, ambalazhe te vogla dhe bidone, temperatura e qumeshtit nuk duhet t'i kaloje +6 grade C. Gjate shperndarjes ne pikat e shperndarjes me pakice ose ne rastet e shitjes me abonim familjar, mund te lejohet nje tolerance prej dy gradesh nga kriteri i mesiperm.

8. Keshilli i Eksperteve te Qumeshtit dhe produkteve te qumeshtit mund te percaktoje kushte shtese per magazinimin dhe transportin e disa produkteve specifike me baze qumeshti.

Dispozitë kalimtare

Organi ekzistues inspektues vazhdon të ushtrojë funksionin e vet sipas organizimit aktual deri në krijimin e organit të ri, sikurse parashikohet në ndryshimet e bëra në këtë ligj.

Neni 5

Ky ligj hyn në fuqi 15 ditë pas botimit në Fletoren Zyrtare.

Miratuar në datën 14.02.2013

Ndryshimet jane Shpallur me dekretin nr. 8032, datë 01.03.2013 të Presidentit të Republikës së Shqipërisë, Bujar Nishani

met e bëra në këtë ligj

